

## Posudek diplomové práce

**Diplomantka:** Hana Nelibová

**Název práce:** Vývoj horního práva v 19. století

**Oponenka:** JUDr. Mgr. Vendulka Valentová

Diplomová práce studentky závěrečného ročníku magisterského studia Fakulty právnické ZČU v Plzni Hany Nelibové se zařadila mezi skupinu diplomových prací na Katedře právních dějin, které se věnují individuálnímu tématu, a to právní úpravě horního práva, velice specifické součásti našeho právního řádu. Na úvod je nutno poznamenat, že v názvu práce mělo být uvedeno teritoriální ohraničení nebo alespoň označení např. vývoj českého horního práva atd..

Diplomantka se ve své práci věnuje jednomu z nejvýznamnějších odvětví našeho právního řádu, a to nejen z pohledu historického vývoje, ale i současnosti. Zaměřuje se až na vývoj horního práva 19. století, kdy dochází k opuštění od těžby drahých kovů a těžba se soustřeďuje zejména na černé a hnědé uhlí. Autorka se snažila ve své práci zachytit pouze nejvýznamnější mezníky horního práva tohoto období a s tím i spojené skutečnosti.

Na úvod je nutno poznamenat, že se autorka zhostila svého úkolu vcelku dobře a byla schopna provést podrobnou analýzu této problematiky, zhodnotit složitý proces a jeho důsledky.

Diplomová práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do šesti kapitol.

Kapitola druhá se věnuje historickému vývoji horního práva na našem území od jeho počátků až do 19. století. Kořeny českého horního práva sahají až do třináctého století, kdy vznikaly první významné horněprávní úpravy, kterými byly např. Jihlavské horní právo r. 1249. Autorka zde svoji pozornost soustředila následně zákonitě na Horní zákoník krále Václava II.(1300) a později vydaný Jáchymovský horní řád (1548). Tyto dva právní předpisy platily současně a z tohoto důvodu došlo k tzv. dualismu v oblasti práva horního.

Tento problém se podařil odstranit až ve 2. polovině 19. století, kdy dochází k přijetí nové právní úpravy, kterou byl Obecný horní zákon z roku 1854. Jednalo se o císařský patent z 23. 5. 1854, který byl v říšském zákoníku z roku 1854 vydaný pod č. 146.

Následná právní úprava hornictví rakouským obecným horním zákonem z roku 1854 představovala velmi ucelený systém, který se byť s četnými změnami (zejména v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví), zachoval v českém právním řádu až do padesátých let 20. století.

Podíl na procesu novelizace přinesl mohutný rozmach uhelného hornictví, kdy podle dostupných statistik vzrostla těžba kamenného uhlí. Báňští podnikatelé nemohli připustit, aby rozmach uhelného průmyslu byl bržděn zákonnými bariérami, ale naopak žádali, aby zákonodárství tento vývoj podporovalo a podněcovalo – nová organizace báňských úřadů (12/1894 ř.z.), zřízení závodních dozorců, sociální změny o zaměstnávání, pracovní době nedělním klidu v hornictví (115/1884 ř.z.). Těmito procesy se zabývají kapitola třetí, čtvrtá a pátá.

V kapitole šesté, stěžejní, se autorka zaměřila na podrobnou analýzu samotné nejdůležitější právní úpravy horního práva 19. století, její úpravu a aplikaci v praxi. Touto normou byl Obecný horní zákon z roku 1854. Důvodem tohoto rozboru dle autorky byla zejména nadčasovost tohoto zákona, který převzala recepční normou i nově vzniklá ČSR a v podstatě tento zákon s některými novelami platil až do roku 1957, kdy byl zrušen zákonem č. 41/1957 Sb. Autorka provádí nejenom analýzu daného právního předpisu, ale do práce vkládá i své názory a postřehy, ke kterým v rámci svého výzkumu dospěla.

Svoji výzkumnou činnost, své postřehy a zajímavé názory diplomantka Hana Nelibová shrnula v závěru své práce. Na škodu práce je, že autorka více neuvedla informace k celosvětovým počátkům horního práva, věnovala tomuto problému pouze na začátku své práce jeden odstavec. Z tohoto důvodu by bylo zapotřebí specifikovat název práce.


Po formální stránce je nutno konstatovat, že autorka dodržela normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpala z dostupných pramenů a literatury, uvedla poznámky pod čarou, i když někde by bylo potřeba citace doplnit. Práce je psaná přehlednou formou, obsahuje anglické resumé. Chybí zde však práce s archivními prameny.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti doporučuji diplomovou práci Hany Nelibové k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře až výborně dle obhajoby.

**Otázka k obhajobě:**

1. Jihlavské horní právo r. 1249

V Plzni dne 9.4. 2012

  
JUDr. Mgr. Vendulka Valentová